

Hvilke tips har fylkeskommunene til fartøyvernet?

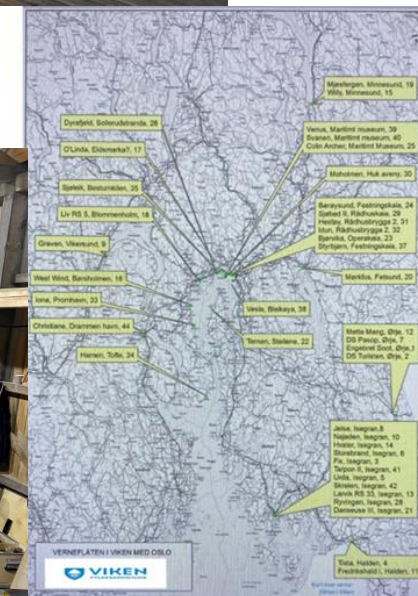
Fartøyvernets ABC 2022

18.november 2022

Alexander Ytteborg, Viken fylkeskommune

Fartøyvernets 1. linjeansvar = verdens morsomste jobb 😍

- *Viken fylkeskommune har ansvaret for fartøyvernet i det tidligere (eller kommende) Østfold, Akershus og Østfold, og er også vertskommune for verneflåten i Oslo (Byantikvaren i Oslo).*
- *Omlag 55 vernede og fredete fartøy - ca. 1/5-del av den nasjonale verneflåten.*
- *Stor tonnasje med veteranlasteskipet "Hamen" og hurtigruteskipet "Nordstjernen" som de største.*
- *2 fredete fartøy – MS "Nordstjernen" og DS "Børøysund" – ytterligere to i prosess, DS "Turisten" og "Sjøbad II".*
- *Hjemmehavner fra Polen, Kristiansand, Kragerø, Halden til Øygardsgrend (Numedal) og Minnesund (Mjøsa)*
- *Stor innlandsflåte – Tunhovdfjorden, Tyrifjorden, Mjøsa, Øyeren og Haldenkanalen.*
- *Mange flotte miljøer med mange frivillige og stor dugnadsinnsats.*
- *Noen få kommersielle aktører*

Skråblikk på fartøyvernet med 1. linjeerfaring

- *Fartøyvernet og frivilligheten blomstrer stadig i fylkene.*
- *Stadig nye ansikter...nye aktører, spennende objekter og prosjekter.*
- *Stor spenning til regionreformen og konsekvenser for fartøyvernet.*
 - *Mange nye medarbeidere jobber med fartøyvern i fylkene.*
- *Flott samarbeid på tvers av fylkesgrensene og med Riksantikvaren.*
 - *Østafjells fartøyvernforum (Vestfold-Telemark, Viken/Oslo og Innlandet FK).*
- *God relasjon og fin kontakt med fartøyvernsentere, båtbyggerier og verft.*
- *Samarbeid og jevnlig kontakt med Norsk Forening for Fartøyvern.*
- *I en noe utstrekning kontakt med svensk og dansk fartøyvern (gammelt nordisk samarbeid bør gjenopptas i en form etter Riksantikvaren – eller kanskje sammen?).*
- *Isegran Farøyvern, Fredrikstad – nytt regionalt fartøyvernsenter i 2023 for Oslofjorden og båtene østafjells.*
- *Kontaktflater med Sjøfartsdirektoratet – forskriftsarbeid, utfordringer for enkeltfartøy – sertifisering og klassing.*

Betraktninger og tanker om fartøyvernet i fylkene – i dag og imorgen

- *Større nærhet til fartøyvernmiljøene – tettere kontakt mellom de frivillige/ aktørene/objektene og regionalforvaltningen.*
- *Flere jobber med fartøyvern – setter vernefeltet i fokus, både i kulturminnevernet generelt og på den politiske agenda, både nasjonalt og regionalt (i noe grad lokalt)*
- *Stort vernefelt med store tilskuddsbehov*
 - *Hvordan skal små rammer på fylkesnivå ivareta det nasjonale ansvaret fylkene er satt til å håndtere*
 - *Hvordan skal miljøene leve videre med samme utfordrende rammevilkår*
 - *Og hva med fartøyvernssentrene, håndverksskunnskapen, de lokale aktørene innen båtbyggerfaget/verft?*
- *Fylkeskommunen som forvalter av nasjonale skatter - er fylkesgrensene en utfordring eller fordel?*

«(H)vi(l)ken» fylkeskommune?

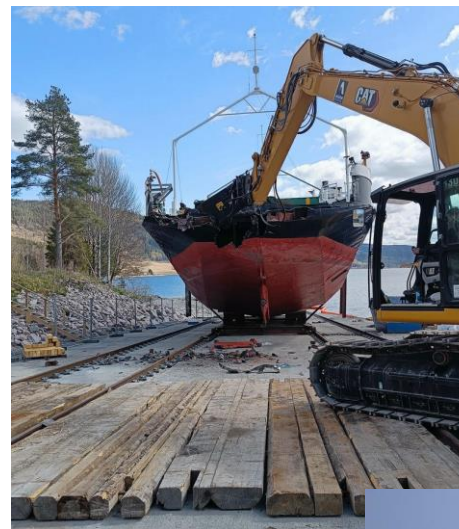
- regionreform...igjen ☹️

- Fartøyvernet overført fra stat (RA) til fylke 1.1.2020.
- Pr. dag har vi 12 fylkeskommuner, inkludert Sametinget.
- Fra 1.1.2024 - 16 fylkeskommuner, inkludert Sametinget.
- Tilskuddsordningens to nivåer:
 - Stat: Riksantikvarens statlige rammeoverføring til fylkene over post 74 – fordelt på potensielt 16 kakestykker.
 - Fylke: Utmålingen for fylkene til fartøyvernet – til objektene/båtene.
- Foreslått statlig ramme i statsbudsjettet – 2023: kr. 70 mill.
- Innmeldt behov til fk nasjonalt - 2022: kr. 196 mill.
- Hva nå?

Utfordringer

- **Vernestatusinstituttet:**
 - *Regionenes kompetanse/evne til å se nasjonal verneverdi – fredningsinstituttet.*
 - *Vernestatus-eierbytte – ulike behandling fra fylke til fylke.*
 - *Vedtaksmyndigheten - hvilken fylkeskommune?*
 - *Omfang - små og åpne båter, landsatte fartøy, magasinerte fartøy.*
 - *«Sektorfartøy» – fullriggerne, marinens flåte osv..*
 - *Verneverdige fartøy i utlandet med norsk historie.*
- **Utførselsforbudet**
 - *Hvilket fylke – regional, nasjonal verneverdi*
 - *Fritidsbåter, småbåter.*
 - *Tid – ressurser.*
- **Tilskudd**
 - *Små rammer.*
 - *Likebehandling på tvers av fylkene.*
 - *THD, planverk – ansvar, bestiller, vedtak.*
 - *DigiSak – prosjekter med behov for tilskudd fra flere poster*
- **Sjøfartsdirektoratet**
 - *Hvordan kan fartøyvernet og regionalforvaltningen få større likeverdighet til direktoratet?*
 - *Være en viktig støttefunksjon for det frivillige.*

Råd til fartøyeiere – de frivillige

- Ikke nøl med å bruke rådgiverne i fylkene
 - Til aktiviteten rundt båtene
 - Til deltakelse i samarbeid med fartøyvernsentere og båtbyggerier/verft/verksteder
 - I møte med skipskontrollen og Sdir.
 - Til veiledning antivarisk – til samarbeid om grunnlagsdokumentasjon/THD sammen med fartøyvernsentene
- Søk på ulike tilskuddsordninger til prosjektene
 - Med små rammer på post 74 er dette avgjørende for fartøyvernet i fremtiden
 - Bruk fylkeskommunen som støtte/veileder
- Jobbe politisk på to nivåer for fartøyvern
 - Jobbe for likebehandling og harmonisering landet rundt
 - Tilskuddsrammen fra stat til fylke må løftes – her må det jobbes aktivt fra miljøet og NFF
 - Fartøyvernet i de ulike fylkene må bidra til å ansvarliggjøre fylkespolitikere til fartøyvernfokus
 - Stimulere til regionale fylkespotter
- Få Riksantikvaren på banen i strategisk og overordnet arbeid
 - innen kulturminnefaglige spørsmål (verneinstituttet, utførsel, tilskudd),
 - Sektorovergripende arbeid – arbeide mot andre departement til større ansvar og medvirkning
 - I forhold til andre direktorat – les; Sdir

*Takk for
oppmerksomheten*

